

13.3.2017

Yksikön päällikkö

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Stansvikinkallion (Laajasalo, Kruunuvuorenranta) asemakaavaehdotuksesta (nro 12410)

HEL 2015-004954 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseolta lausuntoa, joka koskee Laajasalon Kruunuvuorenrannan uudella asuinalueella sijaitsevan Stansvikinkallion asemakaavan muutosehdotusta. Kaupunginmuseo tarkastelee asiaa perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu pyydettyä seuraavaa.

Stansvikinkallion alue sijaitsee Kruunuvuorenrannan itäosassa. Pääosa suunnittelualueesta on metsäistä ja korkeuseroiltaan vaihtelevaa kallio- maastoa. Alue rajautuu pohjoisessa Koirasaarentiehen ja lännessä uuteen Haakoninlahdenkatuun ja sen varrelle rakennettaviin uusiin asuinkortteleihin. Idässä alue rajautuu Stansvikin kartanoalueeseen ja sen reuna-alueilla kasvavaan sekametsään. Etelässä on yleiseksi uimarannaksi muuttuva ranta ja sen metsäinen rakentamattomaksi jäävä rantavyöhyke. Alueelle suunnitellaan asuinkerrostalokortteleita, jotka tulevat ympäröimään Stansvikinkallion puistoa. Aluetta suunnitellaan noin 2 000 uudelle asukkaalle, asemakaava-alueen kokonaiskerrosala on yhteensä 89 650 k-m2.

Alueen kulttuuriympäristöarvot

Suunnittelualue sijaitsee Suomenlinnan maailmanperintökohteen suojajä-alueella ja sen kaakkoiskulma sisältyy Stansvikin kartanon ja sen puiston valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) osana Helsingin höyrylaivareittiin liittyvää kesähuvila-asutuksen kokonaisuutta. Sama osa suunnittelualueelta on myös maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö: Helsingin höyrylaivareittien kesähuvila-asutus - Itä-Helsingin huvilakulttuuri ja rannat, jonka kuvaus kuuluu seuraavasti: ”Helsingin paikallisliikenteen höyryvenereittien varteen, vanhan sisäsaariston väylän tuntumaan, kartanoiden maille Stansvikiin, Hevossalmeen ja Jollakseen 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alkupuolella rakennetut lukuisat kesähuvilat. Stansvikin kartanon säilyneet rakennukset ovat 1800-luvun alkupuolelta ja kartanon historia liittyy Viaporin vaiheisiin. Kartanoalueen pohjoispuolella on kaivosalue, josta on louhittu malmia 1700-luvun lopulta 1830-luvulle. Kaivokset ovat luonnonsuojelualueetta, eivätkä sisälly maakunnallisesti arvokkaan alueen rajaukseen.”

13.3.2017

Yksikön päällikkö

Valtaosa suunnittelualueesta on osa Itä-Helsingin kulttuuripuistoa: "Itä-Helsingin merellinen kulttuuripuisto on yksi Helsingin vihersormista. Puistosta laaditaan kokonaisuudelle suunnitteluperiaatteet ja alueen arvoja ja ominaispiirteitä korostava suunnitelma."

Kaavatilanne

Uudenmaan maakuntakaavassa osa suunnittelualueesta on merkitty kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi, joka on valtakunnallisesti merkittävä (Stansvikin kartanon alue). Yleiskaava 2002:ssa merkittävä osa suunnittelualueesta on merkitty kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi kaupunkipuistoalueeksi, jota tulee kehittää siten, että alueen arvot ja ominaisuudet säilyvät. Muut suunnittelualueen osat pohjoisempaan on merkitty kerros- ja pientalovaltaiseksi alueeksi sekä virkistysalueeksi. Uudessa, ei vielä lainvoimaisessa yleiskaavassa (2006) alue on merkitty pääosin asuntovaltaiseksi alueeksi ja pieneltä osin lähikeskusta-alueeksi.

Suunnittelualue rajautuu idässä Stansvikin kartanon puistoon, joka 23.9.2016 voimaan tullessa Stansvikin kartanon alueen asemakaavassa on määritelty merkinnällä VL/s-1 virkistysalueeksi, joka liittyy kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen maisemapuistokokonaisuuteen. Aluetta tulee hoitaa siten, että sen maisema- ja luontoarvot säilyvät. Stansvikinkallion asemakaavaehdotuksessa nelikerroksiset pistetalot kortteleissa 49340 ja 49341 rajautuvat aivan kiinni tähän puistoalueeseen, jolloin sen maisema-arvot heikentyvät selvästi.

Kaupunginmuseon lausunto

Helsingin kaupunginmuseo on lausunut aiemmin Stansvikinnummen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 21.5.2015 ja asemakaavaluonnoksesta 21.10.2015. Kaupunginmuseo toistaa tuolloin lausumansa huolen siitä, että Stansvikinkallion asemakaavaehdotuksen sisältämät muutokset uhkaavat Stansvikin kartanon alueen valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön luonnetta. Kaupunginmuseo totesi jo luonnosvaiheessa, että suunnitellut nelikerroksiset pistetalot suunnittelualueen itä- ja kaakkoisosassa kortteleissa 49340 ja 49341 ovat liian korkeita ja sijoittuvat liian lähelle RKY-alueen ja osin RKY-alueelle. Kaupunginmuseo pitää valitettavana, ettei suunnitelmissa rakentamisen määrää ole vähennetty näillä alueilla. Havainnekuvista ei hahmotu, miltä suunnitelman mukainen näkymä Stansvikin kartanoalueelta näyttäisi. Kaupunginmuseo esittää, että RKY-alueelle sijoittuvien ja Stansvikin puistoa sivuavien asuinkorttelien rakennusten korkeutta ja sijoittelua harkitaan vielä siten, että ne jäävät mahdollisim-

13.3.2017

Yksikön päällikkö

man näkymättömiin Stansvikin kartanoalueelta tarkasteltuna. Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa suunnitelmiin.

Lisätiedot

Maaret Louhelainen, tutkija, puhelin: +358403347014
maaret.louhelainen(a)hel.fi

Tiina Merisalo
museonjohtaja

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus